

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

АЛЕКСАНДРОВА О. Ю., *к.е.н., доцент*

КОСИЧ М. В., *к.е.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

Харків, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО СИСТЕМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Забезпечення економічної безпеки належить до числа одних з найважливіших національних пріоритетів. Згідно із Стратегією економічної безпеки України на період до 2025 року національним інтересам країни відповідає сталий розвиток національної економіки, інтеграція в європейський економічний простір, розвиток рівноправного взаємовигідного економічного співробітництва з іншими державами.

В методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України економічна безпека розглядається як стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, забезпечувати високу конкурентоспроможність у світовому економічному середовищі і характеризує здатність національної економіки до сталого та збалансованого зростання.

Сьогодні світові економічні процеси характеризуються глобалізацією, регіоналізацією, деформацією фінансово-ринкових механізмів, експансією глобального капіталу, розвитком комунікаційних технологій та подальшим збільшенням розриву між країнами світу. В таких умовах через зростаючу економічну взаємозалежність країн усього світу держава вже не може, як раніше, захищати національну економіку від небажаних зовнішньоекономічних впливів. Позитивний або негативний вектор цих наслідків багато в чому залежить від рівня розвитку національної фінансової системи, позиції країни у світовому господарстві.

Основні тенденції розвитку світу відбиваються на соціально-економічному розвитку України і проявляються у загостренні проблеми енергозабезпечення і зростанні цін на енергоресурси, збільшенні відкритості національної економіки і посиленні її участі у процесах глобалізації, доларизації економіки, загостренні конфлікту між реальною і віртуальною

економіками, нарощуванні валового зовнішнього боргу, поглибленні соціальної нерівності населення.

Стратегією економічної безпеки України на період до 2025 року зазначено, що стратегічний курс у сфері забезпечення економічної безпеки має два взаємопов'язаних напрями – напрям розвитку та безпековий напрям. Основними складовими економічної безпеки є фінансова, виробнича, зовнішньоекономічна, інвестиційно-інноваційна та макроекономічна безпека.

Протягом 2010-2019 рр. стан економічної безпеки України оцінювався як незадовільний із погіршенням показників практично за всіма складовими до небезпечного рівня у 2012 році та 2014-2015 рр. За розрахунками Міністерства економіки України середнє значення рівня економічної безпеки за цей період становило 40% – зона рівня незадовільного стану. У 2019 році рівень економічної безпеки України становив 43%, а за підсумками першого півріччя 2020 року – 41%.

Внутрішніми загрозами економічній безпеці України є низький технологічний рівень більшості галузей, низька конкурентоспроможність національної економіки, втрата значної частини науково-технічного потенціалу, високий рівень тінізації національної економіки, корупція, неефективність державного управління соціально-економічними процесами, соціальна нерівність населення. До головних зовнішніх загроз належить збереження експортно-імпоротної моделі розвитку економіки, некерований відтік за кордон інтелектуальних і трудових ресурсів, недосконалість митної політики, інформаційні війни.

Через неефективність державного сектору економіки Україна не використовує свої конкурентні переваги: сприятливе геополітичне положення, високий рівень транзитності, дешеву робочу силу, ємний внутрішній ринок, відносно високу якість наукових досліджень. Низькі показники всіх основних складових економічної безпеки зберігають високі ризики прояву масштабних дестабілізаційних явищ у розвитку економіки в довгостроковій перспективі. На жаль, Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року носить більш декларативний характер та не містить поряд із означеними загрозами та завданнями механізму її реалізації у вигляді системи конкретних організаційно-економічних і правових заходів, спрямованих на запобігання загрозам економіці країни. Вирішення завдань щодо усунення зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці можливо через активізацію стратегічних пріоритетів державної політики.

Список використаних джерел

1. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року. Указом Президента Українвід 11.08.2021 р. № 347/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3472021-39613>
2. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України (Наказ Мінекономрозвитку України від 29.10.2013 № 1277). URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>
3. Гбур В. Економічна безпека України в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 97-101.
- 4 Гнатенко В. Загрози економічній безпеці держави в умовах глобалізації. *Аспекти публічного управління*. 2021. Том 9.№1. С. 55-62.